

NORSK -FINSK FORENING STIFTET 6.12.1929

NFF-NYTT

NORJALAIS-SUOMALAISEN
YHDISTYKSEN JÄSENLEHTI 1/2024

Finlands ambassade i Oslo
Oslo suurlähetystö
Thomas Heftyes gate 1, 0264 Oslo,
(inngang via Frederik Stangs gate)
Tlf: +47 22 12 49 00
sanomat.OSL@formin.fi
consulate.OSL@formin.fi (passit)
www.finland.no

Finlands Generalkonsulat
Suomen kunniapääkonsulaatti
Christian Bjelland
Akersgata 20, 0158 Oslo
PB 35 Sentrum, 0101 Oslo
Tlf: +47 23 10 07 00,
chr-bjelland@winder.no

Finsk-norsk kulturinstitutt
Suomalais-norjalainen
kulttuuri-instituutti
Wergelandsveien 23 B, 0167 Oslo
Tlf: +47 40 62 40 08
www.finn.no

Norsk-finsk kulturfond
Wergelandsveien 23 B, 0167 Oslo
tlf. +47 91 00 50 19
e-post: post(at)nofikulturfond.no
www.nofikulturfond.no

Norjan suomalainen seurakunta
Den finske menigheten i Norge
Kirkens hus
Rådhusgata 1–3, 0151 Oslo
tlf. +47 22 21 10 00
www.finskekirken.no
post@finskekirken.no

NFF-NYTT 1 / 2024

Redaksjon / Lehden toimitus:
Kristiina Lieri, Irmeli Teppo, Jussi Tuomikoski
Utsendelse / Lähetys:
Kristiina Lieri
Grafisk design / Graafinen suunnittelu:
Annika Appelroth
Kansikuva / forsidebilde: Pixabay
Takakansi / baksidebilde: Kristiina Lieri
Trykkeri / Paino:
Arba Grafisk, Rud, Bærum

Sisällys / Innhold

- 3 Puheenjohtajan palsta / lederen har ordet
- 4 Årsmøte 2024 / vuosikokous 2024
- 7 Nye styremedlemmer presentere seg /
Uusien johtokunnan jäsenten esittely
- 8 95-vuotias yhdistys ennen ja nyt
- 9 Livet til en 95-åring før og nå
- 11 Tapautui vuonna 1929 / Dette skjedde i 1929
- 12 Katsahdus yhdistyksen historiaan
- 13 Et blick på foreningens historie
- 14 Aikani Norjassa
- 16 Min tid i Norge
- 18 Lastenvaatteet kiertoon ammattitaidolla
- 19 Profesjonell vintage med barneklær
- 21 Uusi pappi Päivi Aikassalo / Nye prest Päivi Aikasalo
- 22 Suomen presidentit
- 25 Finlands presidenter
- 27 Finn Jor
- 28 Pariisin kesäolympialaiset 2024
- 29 Sommer-OL i Paris 2024
- 30 Kirjaesittely / Bokanmeldelse

Norsk-Finsk forening / Norjalais-suomalainen yhdistys

Postboks 1399 Vika, 0114 Oslo
www.norskfinnskforening.no
post@norskfinnskforening.no
Instagram: @norskfinnskforening

Facebook: NFF
Bankkonto/Pankkitili:
BN Bank 9235.13.26001

STYRET / JOHTOKUNTA 2024 - 2025

E-post: info@norskfinnsk.no	Styremedlem Terttu Kalland
Leder Marianne Virtanen	Styremedlem Terhi Width
Medlemssekretær Kristiina Lieri	Styremedlem Irmeli Teppo
Styremedlem Jussi Tuomikoski	Styremedlem Marja Karppinen
Styremedlem Anneli Erma-Møller	Styremedlem Aida von Schulman

Puheenjohtajan palsta / Lederen har ordet

Uusi toimintavuosi antaa uusia mahdollisuuksia yhteistyöhön. Olemme saaneet monia uusia jäseniä, mikä ilahduttaa. Vaikuttaa siltä, että entistä useammat kantavat kortensa kekoon vahvistaakseen norjalais-suomalaista yhteisöä ja identiteettiä.

Olemme yhdistys, jolla on pitkä historia - aina vuodesta 1929 lähtien. Tänä vuonna yhdistys täyttää 95 vuotta. Tässä numerossa mm. suunnamme katseen taaksepäin ja valotamme NFF:n historiaa ja perinteitä. Perinteisesti on juhlittu juhlia vappua, perheiden pikkujoulua ja Suomen itsenäisyyspäivää 6. joulukuuta. Suosittuja tapah-tumia haluamme mielellään jatkaa, mutta myös uusille aktiviteeteille pitäisi löytää paikka, ja siksi etsimme uusia yhteistyökumppaneita.

Useita suomalaisia nuoria opiskelee parhail-laan Norjan musiikkikorkeakoulussa. Esittelimme heistä viisi NFF-Nytissä vuosi sitten (1/2023). Ensi syksynä aiomme järjestää kamarikonsertin, jossa he soittavat suomalaista ja norjalaista musiikkia. Konsertti tarjoaa mahdollisuuden esiintyä laajalle yleisölle ja samalla voimme profiloida juhlavuot-tamme.

Seuraamalla infokanavia NFF-Nytt, www.norskfinnskforening.no, NFF Facebookissa ja Instagramissa saat tietoa toiminnasta. Kotisivuilta löytyy johtokunnan ja sen jäsenten yhteystiedot. Otamme mielellämme vastaan ideoita ja toimin-taehdotuksia. Jos olet kiinnostunut kirjoittamaan norjalais-suomalaisuuten liittyvän artikkelin, ota yhteyttä.

Hyvää pääsiäistä ja alkukesää!

Et nytt virksomhetsår er på trappene, og gir flere nye muligheter til samarbeid. Vi har fått flere nye medlemmer, hvilket gleder oss. Flere vil «kanta kortensa kekoon», dvs. styrke norsk-finsk fellesskap og identitet.

Vi er en forening med lang fartstid, helt fra 1929. I år er NFF 95 år. I dette nummeret

Marianne Virtanen

tar vi bl.a. et blick bakover og belyser NFFs historie. Tradisjonelt har vi markert 1. mai, arrangert juletreffest for familier og feiret Finlands selvstendighetsdag 6.12. Populære arrangementer vil vi gjerne fortsette med, men også nye vil få sin plass. Derfor ser vi etter nye samarbeidspartnere.

Flere finske ungdommer studerer for tiden ved Norges musikkhøgskole. Vi presenterte fem av dem i fjor i NFF-Nytt 1/2023. I høst er planen å arrangere en kammerkonsert med finsk og norsk musikk. Konserten vil gi studentene mulighet til å opptre for et bredt publikum, og det blir samtidig markeringen av foreningens jubileum.

Ved å følge med på NFF-Nytt, www.norskfinnskforening.no, Norsk-Finsk Forening på Facebook og Instagram får du vite om NFFs virksomhet. På nettsiden finnes kontaktopplysninger til styret og enkelte styremedlemmer. Vi hører gjerne om ideer og forslag til aktiviteter. Er du interessert i å skrive en artikkel, som gjelder norsk-finsk aktivitet, ta gjerne kontakt.

God påske og forsommer!

Årsmøte 2024 / Vuosikokous 2024

Norsk-Finsk Forening / Norjalais-suomalainen yhdistys
Protokoll fra årsmøtet 2024 i Norsk-Finsk Forening / Norjalais-suomalaisen yhdistyksen vuosikokouksen 2024 pöytäkirja

Årsmøte 2024 / Vuosikokous 2024
Tid / Aika: 6.3.2024 kl. 19
Sted / Paikka: Presterud gård, Gamle Ringeriksvei 49, Bekkestua, Bærum
Deltakere / Osanottajat: 15 tilstede og 8 fullmakter, totalt 23 / 15 paikalla ollutta ja 8 valtakirjaa, yhteensä 23.

1. Åpning av møtet / Kokouksen avaus
Heli Bergset åpnet møtet. / Heli Bergset avasi kokouksen.

2. Konstituering og dagsorden / Päätösvaltaisuus ja työjärjestyksen vahvistaminen
Møteinnkalling var publisert på Facebook og var sendt per e-post 11.2.2024, som var mer enn 14 da ger tidligere. Det var flere enn 14 medlemmer tilstede i møtet. Møtelederen foreslo at punktene 7 og 8 på sakliste behandles som ett punkt og at dette skal bli et tilleggs punkt for neste års budsjett. Forslaget ble godkjent.
Konstituering og dagsorden ble godkjent.
Kokouskutsu oli julkaistu Facebookissa ja lähetetty 11.2.2024 sähköpostina mikä oli yli 14 päivää aiemmin. Enemmän kuin 14 jäsentä oli edustettuna kokouksessa. Puheenjohtaja ehdotti esityslistan kohtien 7 ja 8 yhdistämistä ja sen jälkeen lisättäväksi esityslistaan ensi vuoden budjetin käsittely omaksi kohdakseen. Ehdotus hyväksyttiin.
Päätösvaltaisuus ja työjärjestys hyväksyttiin.

3. Valg av møteleder, referent og to møtedeltagere til å underskrive protokollen / Kokouksen puheenjohtajan, sihteerin ja kahden pöytäkirjantarkastajan valinta
Heli Bergset ble valgt til møteleder, Irmeli Teppo til referent og Karin Tømte og Marja Karppinen til protokollunderskrivere.
Heli Bergset valittiin kokouksen puheenjohtajaksi, Irmeli Teppo sihteeriksi ja Karin Tømte ja Marja Karppinen pöytäkirjantarkastajiksi.

4. Styrets årsberetning / Vuosikertomuksen hyväksyminen
Marianne Virtanen la fram årsberetningen 2023, som ble godkjent.
Det ble foreslått å føre statistikk over antall deltagerne på arrangementer. Det ble også foreslått at arrangementer legges aktivt ut på sosiale medier.
Begge forslagene ble godkjent.
Marianne Virtanen esitteli vuosikertomuksen 2023, joka hyväksyttiin.
Ehdotettiin, että tilaisuuksiin osallistujista pidetään tilastoa. Ehdotettiin myös, että sosiaaliseen mediaan lisätään aktiivisesti tapahtumia.
Molemmat ehdotukset hyväksyttiin.

5. Regnskapsavslutning for 2023 og revisjonsberetning / Vuoden 2023 tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus
Heli Bergset la fram foreningens årsregnskap og balanse, og revisor Rita Amundsen la fram revisjonsberetningen. Årsresultat er et underskudd på -12933 kr. Regnskapet ble godkjent.
Heli Bergset esitteli yhdistyksen tuloslaskelman ja taseen, ja tilintarkastaja Rita Amundsen esitteli tilintarkastuskertomuksen. Vuoden tulos on -12933 kr. Tilinpäätös vahvistettiin.

6. Vedtektsendringer / Sääntömuutoksia
Styret foreslo to endringer i vedtektenes pkt 8.

8.g Fastsettelse av medlemskontingent for påfølgende år for ordinære medlemmer og støttemedlemmer
Begrunnelse: Årsmøtet holdes i nytt kalenderår, men kontingentåret følger kalenderåret. Det er for seint å fastsette kontingenten for inneværende år. Når nye personer melder seg inn i begynnelsen av året og betaler kontingent med en gang og blir medlemmer. Faktura/påminnelse om årets kontingent kan sendes til alle i januar.
8.i Innkomne saker og saker foreslått av styret
Begrunnelse: Også styret har mulighet og ansvar for å fremme saker utover de regulære årsmøtesakene, fordi det vanligvis ikke arrangeres medlemsmøter i løpet av året, kan også styret fremme slike saker.

Vedtektsendringene ble godkjent.

Johtokunta ehdotti kahta sääntömuutosta kohtaan 8.
8.g Vahvistetaan jäsenmaksun suuruus seuraavaksi kalenterivuodeksi jäsenille ja tukijäsenille.
Perustelut: Vuosikokous pidetään alkuvuodesta, mutta jäsenmaksu seuraa kalenterivuotta. Siksi on liian myöhäistä vahvistaa jäsenmaksu kuluvasi vuodeksi. Kun uusia jäseniä ilmoittautuu vuoden alussa, he maksavat jäsenmaksun välittömästi ja saavat jäsenyyden. Muistutus vuoden jäsenmaksusta voidaan lähettää kaikille jo tammikuussa.
8.i Käsitellään vuosikokoukselle tehdyt esitykset ja johtokunnan tekemät esitykset
Perustelut: Koska vuoden mittaan ei ole tapana järjestää jäsenkokouksia, on myös johtokunnalla mahdollisuus ja vastuu esittää vuosikokoukseen asioita sääntömääräisten asioiden lisäksi.
Sääntömuutokset hyväksyttiin.

7. Valg av styremedlemmer, revisor og valgkomite / Johtokunnan jäsenten, tilintarkastajan ja vaalikomitean vaalit
Følgende medlemmer ble enstemmig valgt til styret:
Seuraavat jäsenet valittiin johtokuntaan yksimielisesti:

Marianne Virtanen ble valgt som leder for 1 år / puheenjohtaja	1 vuosi
Kristiina Lieri ble gjenvalgt som styremedlem for 2 år / jäsen	2 vuotta
Terttu Kalland ble gjenvalgt som styremedlem for 2 år / jäsen	2 vuotta
Terhi Width ble valgt som styremedlem for 2 år / jäsen	2 vuotta
Anneli Erma-Møller ble valgt som styremedlem for 2 år / jäsen	2 vuotta
Marja Karppinen ble valgt til varamedlem for 1 år / varajäsen	1 vuosi
Irmeli Teppo ble gjenvalgt som varamedlem for 1 år / varajäsen	1 vuosi

Styremedlemmene Jussi Tuomikoski og Aida von Schulman var ikke på valg og fortsetter i styret i 2024. Johtokunnan jäsenet Jussi Tuomikoski ja Aida von Schulman jatkavat vaalitta johtokunnassa vuonna 2024. Rita Amundsen ble gjenvalgt til revisor for 1 år / tilintarkastaja 1 vuosi Valgkomiteen for 1 år: Sara Granberg og Heli Bergset / vaalikomitea

8. Fastsettelse av medlemskontingenter for 2024 og 2025/ Vuoden 2024 ja 2025 jäsenmaksujen vahvistaminen

Kontingent på 250 kroner beholdes uendret i 2024. Ønsker man NFF-nytt som papirversjon må det betales 200 kroner i tillegg for å dekke ekstra utgifter med trykking og utsendelse. Det er foreslått at medlemskontingent på 250 kroner beholdes uendret også i 2025.

Forslag til kontingenter for 2024 og 2025 ble godkjent.

Jäsenmaksu pidetään ennallaan 250 kruununa vuonna 2024. Jos haluaa NFF-nyttin myös paperiversiona tulee maksaa 200 kruunun lisämaksu painatus- ja lähetyskulujen peittämiseksi. Ehdotettiin, että jäsenmaksu myös vuodelle 2025 pysyy ennallaan.

Ehdotus vuoden 2024 ja 2025 jäsenmaksuista hyväksyttiin.

9. Forslag til budsjett for 2024 / Ehdotus vuoden 2024 budjetiksi

Årets budsjett er laget med et underskudd på -14500 kroner.

Forslag til budsjett for 2024 ble godkjent.

Tulevan vuoden budjetti on laadittu osoittamaan alijäämää -14500 kruunua.

Budjettiehdotus vuodelle 2024 hyväksyttiin.

10. Styrehonorarer / Hallituksen jäsenten palkkiot

Det er foreslått at styrehonorarer beholdes uendret: honorarer betales ikke, men styremedlemmer som ønsker å delta i selvstendighetsfesten får en fribillett.

Forslag til styrehonorarer ble godkjent.

Ehdotettiin, että hallituksen jäsenten palkkiot pysyvät samana: palkkioita ei makseta, mutta kaikki hallituksen jäsenet saavat itsenäisyysjuhlaan ilmaisen lipun.

Esitys palkkioista hyväksyttiin.

11. Innkomne saker / Muut esitykset

Det var ikke innkomne forslag. Møtet ble avsluttet kl. 20:15

Kokouksen asialistalle ei ollut tullut ehdotuksia. Kokous päätettiin kello 20:15

Bekkestua, Bærum 6.3.2024

Irmeli Teppo

Protokollen er kontrollert og funnet riktig. / Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu oikeaksi.

Karin Tømte

Marja Karppinen

Protokollet er signert elektronisk / Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Det nye styret i Norsk-finsk Forening fra venstre til høyre: Marianne Virtanen, Irmeli Teppo, Jussi Tuomikoski, Terhi Width, Marja Karppinen og Anneli Erma-Møller. Fremste linje Terttu Kalland og Kristiina Lieri. Aida von Schulman var ikke med på møtet.

Uusi johtokunta vasemmalta oikealle: Marianne Virtanen, Irmeli Teppo, Jussi Tuomikoski, Terhi Width, Marja Karppinen ja Anneli Erma-Møller. Edessä Terttu Kalland ja Kristiina Lieri. Aida von Schulman ei ollut mukana kokouksessa.

Anneli Erma-Møller er en gjenganger i styret til Norsk-Finsk forening. Hun ble første gang medlem allerede tidlig på 80-tallet da hennes nordiske studier hadde ledet henne via Sverige og Danmark til Norge. Hun jobbet mange år med markedsføring av Finland for nordmenn før hun gikk over til interiørbransjen. Nå gleder hun seg som en fersk pensjonist til å kunne bruke mer tid til egne hobbyer, familie og venner.

Marja Karppinen ble født og oppvokst i Helsinki, flyttet til Oslo 1985. Hun er mor til to barn, bonusmor til en bonusdatter og mummi til tre barnebarn. Marja ble uteksaminert som geolog 1988 og fortsatte studiene i anvendt matematikk. Hun har brukt mesteparten av sin arbeidskarriere på å utvikle de nordiske og europeiske elektrisitetsmarkedene. På fritiden vandrer Marja i naturen og knipser bilder. Hun er også en ivrig leser og all slags håndarbeid er interessant.

Terhi Width flyttet til Norge for 36 år siden, men har de seneste 20 årene bodd i ti land i tre verdensdeler på grunn av hennes ektefelles arbeid som norsk diplomat. Nomadelivet har ikke akkurat fremmet hennes karriere, men hun har vært Helsingin Sanomats frilanser i en årrekke. Nå er det allikevel tid for pensjonistliv, med base i Norge og sommertid i Finland.

I midten vår nye leder Marianne Virtanen, til venstre Sara Granberg (leder 2023-2024) og til høyre Heli Bergset (leder 2020-2023).

Kuvassa keskellä uusi puheenjohtaja Marianne Virtanen, vasemmalla Sara Granberg (puheenjohtaja 2023–2024) ja oikealla Heli Bergset (puheenjohtaja 2020–2023).

Arjan silmin:

95-vuotias yhdistys ennen ja nyt

Teksti & kuva Marianne Virtanen

Arja on ollut yksi Norjalais-Suomalaisen Yhdistyksen kantavimmista voimista ja on sitä edelleen. On sitten kysymys jäsenistä, tapahtumista tai keskusteluista, Arjan puoleen voi aina kääntyä. Sama pätee myös Norjalais-Suomalaisen Yhdistyksen historiaan. Otan yhteyttä Arjaan, kunniajäseneen, joka tuntee yhdistyksen pitkältä ajalta.

Kuka Arja Jäntti on?

Arja muutti Norjaan rakkauden perässä kuten niin monet muutkin suomalaiset naiset, kun ovet naapurimaihin olivat auenneet. Mutta hän ei tullut norjalaisen vaan puolalaisen miehen vuoksi. Aluksi ajatuksena oli katsoa, tuleeko tästä elämästä pysyvää vai ei. Mutta nyt hän on asunut Oslossa (paria Portugalin vuotta lukuun ottamatta) yli viisikymmentä vuotta. Aktiivise-

na ihmisenä Arja liittyi NFF:n jäseneksi jo 1970-luvun alussa.

Kysymykseen siitä, mikä jäsenyydessä on ollut tärkeää, hän vastaa:

- Olen elänyt monikulttuurisessa ympäristössä ja halunnut ylläpitää suomalaista identiteettiäni ja käyttää suomen kieltä, jottei se unohtuisi. Kaikkein parhaimmat ja pitkäaikaisimmat ystäväni olen saanut yhdistyksen kautta.

Valitus suomalaisesta tv-teatterista

- Muistan, miten Aino-Elina Apelandin puheenjohtajuuden aikana meillä oli lauluiltoja KFUM:n tiloissa Møllergatenilla. Järjestimme myös saunailtoja ja haaveilimme omasta saunasta, Arja kertoo.

NFF:n toimintaan, joka elpyi 1960-luvun alkupuolella,

vakiintui 1970-luvulla vielä nykyäänkin tuttuja tapahtumia: vappua vietettiin Norjalais-ruotsalaisen yhdistyksen kanssa, syksyllä pidettiin rapujuhlat ja joulun lähestyessä järjestettiin perheiden pikkujoulu ja itsenäisyysjuhla 6.12. Samoin Finnskogenin metsäsuomalaisiin ja Göteborgin suomalaisiin pidettiin myös yhteyttä.

-Yksi iso asia, johon yhdistys halusi vaikuttaa, oli kuva suomalaisuudesta, joka välittyi televisioteatterin kautta ja johon me kauhulla ja surulla reagoimme. Erling Lundin johdolla yhdistys lähetti NRK:lle kirjallisen valituksen ohjelmavalinnoista, Arja muistelee.

Tuohon aikaan ihmiset seurasivat NRK:n lähetyksiä, koska kilpailevia ulkomaisia kanavia ei juuri ollut. NRK, Yle ja STV hankkivat ohjelmia toisiltaan vastavuoroisesti, ja useita suomalaisia näytelmiä näytettiin televisiossa. Ne saivat maineen pitkävetaisinä kuvauksina maaseudun kurjuudesta, viinanpoltosta, oudosta huumorista sekä huumorin puutteesta ja tulivat tunnetuiksi koko maassa. Norjalaiset ihmetelivät ja vitsailivat ilmiöstä ja suomalaiset olivat siitä pahoillaan.

Viemässä hankkeita eteenpäin

1980-lukua lähestyttäessä ajatus suomalaisesta kulttuurikeskuksesta oli saanut uutta pontta. Suurlähettiläs Lars Lindeman otti asian esiin juhlapuheessaan yhdistyksen 50-vuotisjuhlassa ja viittasi ruotsalaisten Voksenåseniin ja tanskalaisten Lysebuhyen. Johtokunta asettikin pysyvän työryhmän valmistelemaan

kulttuurikeskusta, mikä oli Finnebu-projektin alku. Tätä hanketta vietiin vuosia eteenpäin, sille kerättiin rahaa ja keskukselle etsittiin mm. tontti. Vuonna 1993 hankkeesta kuitenkin luovuttiin.

Lähes 20 vuotta juhlapuheen jälkeen avattiin vuonna 1997 Suomalais-norjalainen kulttuuri-instituutti, Finno, kulttuurin välittäjäksi maiden välille. Jo vuonna 1979 oli allekirjoitettu sopimus Norjalais-suomalaisesta kulttuurirahastosta. NFF oli myös ollut mukana järjestämässä suomenkielisiä jumalanpalveluksia. Vuonna 1994 perustettiin Norjan suomalainen seurakunta, joka huolehtii suomenkielisestä kirkollista toiminnasta koko maassa, ja jo sitä ennen Norjaan saatiin suomea puhuva pappi. 1980-luvun puolivälistä lähtien alkoi toimia äitien vetämänä suomenkielinen leikkikerho lastentarhassa Tøyenissä. Se oli itsenäinen, mutta informoi toiminnastaan NFF-Nytt -lehdessä. Toiminta jatkui lähes kolmekymmentä vuotta.

- Maailma on muuttunut valtavasti internetin myötä. Enää ei ole tarvetta lukea Suomen tapahtumista jäsenlehden sivuilta kuten aiempina aikoina, Arja toteaa ja lisää:

-Osallistuminen yhdistykseen, jossa on mukana sekä norjalaisia että suomalaisia, on minusta mukavaa ja tärkeää. En etsi vain suomalaisten seuraa, vaan on mielenkiintoista havaita eri ihmisten ja maiden välisiä kulttuurisia eroja. Ne ovat monesti suurempia kuin luulemme ja lisäävät siten tietoisuutta omasta identiteetistä.

Med Arjas øyne:

Livet til en 95-åring før og nå

Oversetting Marianne Virtanen

Hun har vært og er fortsatt en av de mest støttende kreftene i Norsk-finsk forening. Er det spørsmål om medlemmer, arrangementer eller diskusjoner kan du henvende deg til Arja. Det samme gjelder foreningens historie: Hvor finner man informasjon? Jeg tar kontakt med Arja, et æresmedlem som har kjent foreningen lenge.

Hvem er Arja Jäntti?

Arja flyttet til Norge av kjærlighet, som mange finske kvinner, da dørene til nabolandene hadde åpnet seg. Men hun kom ikke på grunn av en nordmann, men en polsk mann. Først var tanken å se om livet her ville bli permanent eller ikke. Men nå har hun bodd i Oslo i over femti år (bortsett fra et par år i Portugal). Som et

aktivt menneske meldte Arja seg inn i NFF allerede tidlig på 1970-tallet. På spørsmålet om hva som har vært viktig i medlemskapet svarer hun:

– Jeg levde i et flerkulturelt miljø og ønsket å opprettholde min finske identitet og bruke det finske språket slik at det ikke skulle bli glemt. Mine langvarige og beste venner har jeg fått gjennom foreningen.

Klage på finsk TV-teater

– Jeg husker at vi i Aino-Elina Apeland som leder hadde sangkvelder i KFUMS lokaler i Møllergaten. Det var også badstukvelder og vi drømte om å ha en egen badstue, forteller Arja.

NFFs virksomhet ble gjenopplivet tidlig på 1960-tallet. Allerede på 1970-tallet omfattet den flere arrangementer som fortsatt er aktuelle. 1. mai ble feiret med den norsk-svenske foreningen, det ble holdt rekefest om høsten, det var juletreffest og selvstendighetsdagen 6. desember. Også skogfinnene i Finnskogen og finnene i Gøteborg ble kontaktet.

– Det store saken da ble imidlertid bildet av finskhet, som ble formidlet gjennom fjernsynsteateret, og som vi reagerte på med gru og sorg. Daværende leder Erling Lund sendte en skriftlig klage til NRK på programvalgene, minnes Arja.

På den tiden så folk på NRKs senderinger fordi det nesten ikke fantes konkurrerende utenlandske kanaler. NRK, Yle og STV skaffet seg programmer fra hverandre gjensidig, og flere finske skuespill ble vist på TV. De fikk rykte på seg for langdryge skildringer av elendighet, spritdrikking, rar eller ingen humor osv., og de ble kjent over hele landet. Nordmennene undret seg og spøkte med fenomenet, og finnene var lei seg for det.

Støtte til andre prosjekter

Når det nærmet seg 1980-tallet, hadde ideen om et finsk kultursenter fått ny fart. Ambassadør Lars Lindeman tok opp saken i sin tale ved foreningens 50-årsjubileum og viste til Sveriges Voksenåsen og Danmarks Lysebu. Styret nedsatte en fast arbeidsgruppe for å forberede kulturhuset, hvilket var starten på Finnebu-prosjektet. Dette prosjektet ble

videreført i mange år, penger ble samlet inn, en tomt ble pekt ut osv., til slutt i 1993 ble prosjektplanene forlatt.

Nesten 20 år etter talen ble det finsk-norske kulturinstituttet, Finno, åpnet som en kulturformidler mellom landene (1997). Allerede i 1979 ble en avtale om Norsk-finsk kulturfond signert. Foreningen hadde også vært med på å organisere gudstjenester på finsk. I 1994 ble den finske menigheten stiftet. Den tar seg av finskspråklig kirkelig virksomhet over hele landet, og allerede før det ble en finstakende prest hentet til Norge. Fra midten av 1980-tallet begynte en finskspråklig lekeklubb ledet av mødre å komme sammen i en barnehage på Tøyen i Oslo. Lekeklubben var selvstendig, men informerte om sin virksomhet i NFF-NYTT. Aktiviteten fortsatte i nesten tretti år.

– Verden har endret seg enormt på grunn av internett. Det er ikke lenger behov for å lese om begivenheter i Finland på medlemsbladets sider som tidligere, fastslår Arja og legger til:

– Å være med i en forening som inkluderer både nordmenn og finner er hyggelig og viktig for meg. Jeg er ikke bare ute etter finnenes selskap, men det er interessant å observere kulturelle forskjeller mellom ulike mennesker og land. De er ofte større enn vi tror, og øker dermed bevisstheten om egen identitet.

Tapautui vuonna 1929

Ensimmäinen puolivuosi

- Presidentti Relander ja kuningas Haakon VII avasivat Suomen ja Norjan välisen puhelinlinjan.
- Kruununprinssi Olavi ja prinsessa Märtha vihittiin avioliittoon Oslossa.
- Tulipalo tuhosi Sääksmäen keskiaikaisen kirkon.
- Norja liitti alueisiinsa Jan Mayenin saaren. Imatran vesivoimalaitos valmistui.
- Eduskunta hyväksyi uuden avioliittolain. Miehen oikeus hallita vaimonsa omaisuutta ja edustaa vaimoaan oikeuden ja muiden viranomaisien edessä lakkautettiin.

Toinen puolivuosi

- New Yorkin pörssi romahti ja maailmassa alkoi suuri lama.
- Lapuanliike aloitti toiminnan Pohjanmaalta. Se oli antikommunistinen ja oikeistoradikaali kansanliike tavoitteena kommunismin hävittäminen Suomesta.
- Suomen itsenäisyyspäivä oli palkallinen vapaapäivä.

Dette skjedde i 1929

1. halvår

- President Relander og kong Haakon VII åpnet telefonlinjen mellom Finland og Norge.
- Kronprins Olav og prinsesse Märtha giftet seg i Oslo.
- Brannen ødela den middelalderske steinkirken i Sääksmäki.
- Norge annekterte øya Jan Mayen til sitt territorium.
- Imatra vannkraftverk ble ferdigstilt.
- Riksdagen vedtok den nye ekteskapsloven. En manns rett til å kontrollere sin kones eiendom og å representere sin kone for retten og andre myndigheter ble opphevet.

2. halvår

- New York-børsen kollapset, og den store depresjonen i verden begynte.
- Lappobevegelse startet sin virksomhet i Österbotten. Det var en antikommunistisk og høyre-radikal folkebevegelse med mål om å utrydde kommunismen i Finland.
- Finlands selvstendighetsdag ble betalt fridag.

Vuonna 1929 on syntyneitä ja elossa olevia julkisuudenhenkilöitä

- Håkon Bleken, kunstner, taidemaalari
- Ivar Giæver, fysiker og nobelprisvinner, fysikko ja Nobel-palkinnon saaja (1973)
- Tellervo Koivisto, medlem av riksdagen og enke etter president Koivisto, kansanedustaja ja presidentin leski
- Fred Olsen, reder, laivanvarustaja

Katsahdus yhdistyksen historiaan

Teksti Marianne Virtanen

Vaikea alkutaival 1920–30

Seuraava yhteenveto perustuu NFF-Nyttissä (4/1999) olleisiin artikkeleihin yhdistyksen 60- ja 70-vuotisjuhliin liittyen.

Tutkija Leena Kaukiainen kirjoittaa kirjassaan ”Avoin ja suljettu raja” Norjan ja Suomen suhteesta 1918–1940. Se ilmestyi sarjassa *Suomen Historiallisen seuran julkaisut. Historiallisia tutkimuksia* vuonna 1997.

Kaukiainen kirjoittaa, että ajatus Norjalais-Suomalaisesta Yhdistyksestä oli syntynyt 1920-luvun alussa ja heräsi uudelleen vuosikymmenen lopussa. Maiden väliset suhteet olivat jokseenkin jännittyneet. Kun silloinen Oslon suurlähettiläs Elfving tapasi Suomeen myötämielisesti suhtautuneita tiedemiehiä, hän alkoi valmistella yhdistyksen perustamista ja otti yhteyttä upseeristoon, elinkeinoelämän johtohenkilöihin ja kansanedustajiin. Ajatus ystävyysyhdistyksestä eteni ja tavoitteeksi hyväksyttiin läheisen kontaktin luominen Norjan ja Suomen kansojen välillä sekä kulttuurin- että materiaalisella alueella. 62 norjalaista yhteiskunnan huipulta liittyi jäseneksi, kun perustava kokous pidettiin Yliopiston Aulassa 6.12.1929.

Kaukiainen toteaa, että jotkut jäsenistä olivat samanaikaisesti mukana valvomassa kveenejä ja estämässä kulttuuriyhteyksiä suomalaisiin. Ystävyysyhdistys toimi siten sekä peitejärjestönä että paikkana tiedustelutoiminnalle.

Toimintaa on Kaukiaisien mukaan vaikea arvioida, koska arkistomateriaalia 1930-luvulta ei ole säilytetty. Professori Konrad Nielsen oli kantavia voimia 1930-luvun alussa ja hänen mukaansa yhdistyksessä oli 80 jäsentä ja se oli hyvin aktiivinen. 1930-luvun jälkipuoliskolla ilmapiiri oli täysin toinen.

Uusi aloitus 1960-luvulla

Joulukuun 9. päivänä 1960 kokoontui 29 henkilöä elvyttääkseen Norjalais-Suomalaisen Yhdistyksen generalkonsuli Per G. Thømten aloitteesta, ja helmikuussa 1961 pidettiin perustava kokous, jossa vanhan yhdistyksen toimintaa päätettiin jatkaa entiseltä pohjalta.

1995 Finn Jor kirjoitti kirjassaan *Landet vestenfor øst og østenfor vest. Skrå blick på Finland*, että Suomi on edelleenkin norjalaisille jokseenkin vieras ja samanaikaisesti eksoottinen maa.

Et blick på foreningens historie

Oversetting Marianne Virtanen

Vanskelig begynnelse 1920-30

Følgende sammendrag baserer seg på artikler i NFF-NYTT (4/1999) utgitt i tilknytning til foreningens 1960- og 1970-årsfeiring.

Forsker Leena Kaukiainen skrev i sin bok «Åpen og lukket grense» om forholdet mellom Norge og Finland 1918-1940. Den dukket opp i serien Publications of the Finnish Historical Society. Historiske studier i 1997. Kaukiainen skriver at ideen om en norsk-finsk forening ble født på begynnelsen av 1920-tallet og vekket på nytt mot slutten av tiåret. Forholdet mellom de to landene var nokså anstrengt. Da daværende Oslo-ambassadør Elfving møtte forskere som hadde en sympatisk holdning til Finland, begynte han å forberede stiftelsen av foreningen og tok kontakt med offiserer, næringslivsledere og parlamentsmedlemmer. Ideen om en vennskapsforening gikk videre, og målet var å skape nær kontakt mellom folkene i Norge og Finland på både kulturelle og materielle områder. 62 nordmenn fra samfunnseliten ble med som medlemmer da stiftelsesmøtet ble holdt i Universitets aula 6. desember 1929.

Kaukiainen konstaterer at noen av medlemmene samtidig var involvert i å føre tilsyn med kvenene og forhindre kulturelle forbindelser med finner. Venneforeningen fungerte dermed både som en dekkorganisasjon og et sted for etterretningsvirksomhet.

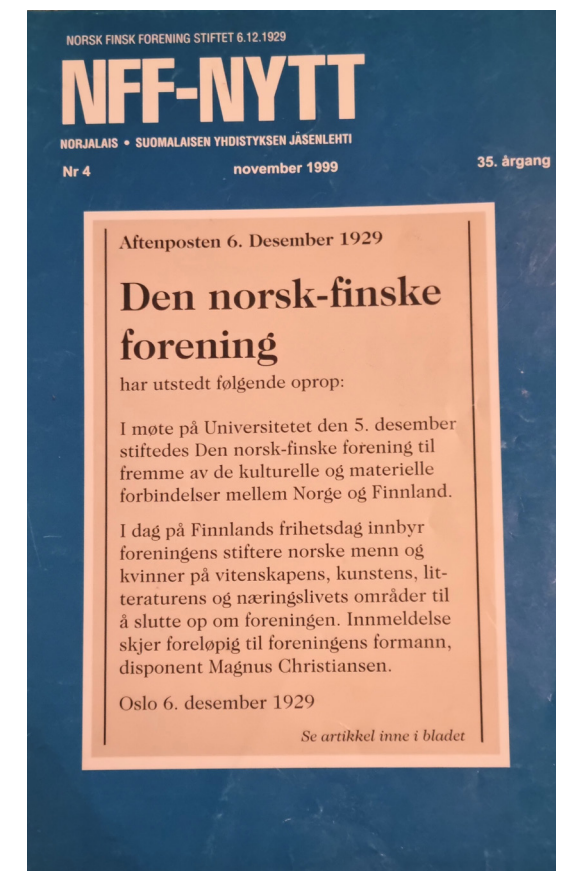
Ifølge Kaukiainen er det vanskelig å vurdere virksomheten fordi arkivmateriale fra 1930-tallet ikke er bevart. Professor Konrad Nielsen var en pådriver tidlig på 1930-tallet og ifølge ham hadde foreningen

80 medlemmer og var svært aktiv. I andre halvdel av 1930-årene var stemningen en helt annen.

En ny begynnelse på 1960-tallet

Den 9. desember 1960 var 29 personer samlet for å gjenopplive Norsk-finsk foreningen etter initiativ fra generalkonsul Per G. Thømte. I februar 1961 ble det holdt et stiftelsesmøte der det ble besluttet å videreføre den gamle foreningens virksomhet.

1995 skrev Finn Jor i sin bok Landet vestenfor øst og østenfor vest. Skrå blick på Finland» at Finland fortsatt er noe fremmed for nordmenn og samtidig et eksotisk land.

Aikani Norjassa

Teksti & kuva Leena Walbækken

Tätä kirjoittaessani selaan täällä tasamaalla kaihoisasti Skiføret i Oslo og omegn -Facebook-sivuja ja katselen toinen toistaan upeampia kuvia Frognersesterenin takamaastoista.

Vuoden sapattivapaani Oslossa kului liian nopeasti ja nyt voin vain muistella näkemääni ja kokemaani. Samanlaista kuin kotona, mutta kuitenkin niin erilaista.

Suomalaiset ovat hiihtokansaa, mutta Norjassa se on täysin uskomatonta. Koskaan en ole nähnyt niin paljon ihmisiä suksineen kuin tavallisena lauantaiaamuna Majorstuenin asemalla! Perheitä, nuoria, nuoria aikuisia, vanhoja... kaikki jonottivat asemalaiturilla päästäkseen ladulle. Myöhemmin kävinkin sitten hiihtämässä arkiaamuisin pyrkien välttämään tungoksen laduilla. Suomalainen haluaa hiihtää sittenkin yksin. Holmenkollenin hiihtoladut ovat upeat ja hyvin merkityt. Mutta samoin kuin Suomessa, myös norjalaisen ladun pahin pilaaja on vapaa hiihtotyyli ja ladulla juoksevat koirat. Myös laduilla kävelevät ihmiset ovat maitamme yhdistävä ongelma.

Ennen Norjan vuottani en ymmärtänyt mitään retkihiihdon päälle, mutta nyt kaipaen verkkaista menoa ja korkeiden mäkien päälle rakennettuja hiihtomajoja tulisijoihin ja tarjottaviin. Kauan eläköön skoleboller og varm sjokolade! Pääsin myös nauttimaan perinteisestä norjalaisesta mökkipääsiäisestä. Tunturissa hiihto auringon paisteessa rauhoitti mielen ja jätti kaipuun.

Parasta Norjassa on juuri luonnossa liikkuminen: hienoja maisemia hämmentävän helposti saavutettavissa. Vain puolessa tunnissa pääsee Oslon keskustasta julkisilla liikennevälineillä vaeltamaan, hiihtämään ja laskettelemaan ja parissa tunnissa autolla ennättää korkealle ja kauas erämaahan. Synkät terveiset Suomen matkailunedistämistoihostolle eli nykyiselle Visit Finland poppoolle: Kannattaa luopua suosiolla matkailijoiden houkuttelemisesta. Miksi matkustaa Suomeen, kun Norjassa on kaikki? Ja miksi suomalaisetkin matkustavat mieluummin Tallinnaan tai Tukholmaan, kun Norja on vain kulman takana? Ehkä syynä on makkaranpaistopaikkojen puuttuminen Norjan luonnosta?

Autolla matkailu kuitenkin poikkeaa Suomen eduksi. Kapeat

ja mutkaiset tiet olivat alussa pienimuotoinen kauhistus moottoriteihin tottuneelle. Ajaminen vaati aivan erilaista keskittymistä. Oma lukunsa olivat serpentiinitiet ylös ja alas vuorenrinteillä. Ja nyt on nähty myös kiertoliittymä merenpohjassa, tunnelissa! Korkeanpaikankammoisille ja ahtaanpaikankammoisille suosittelenkin jäämistä Pohjanmaalle. Palkinnoksi vatsanväännteistä saakin sitten nähdä toinen toistaan huikeimpia maisemia. Norjasta olisi vaikea valita vain yksi paikka, jossa haluaisi asua!

Luonnon ohella ihastuin myös kaupunkiarkkitehtuuriin. Suomalaisiin kenkälaatikkotaloihin tottuneena Oslo oli virkistävän erilainen. Kaupunki oli täynnä vanhoja, arvokkaita rakennustaitteen helmiä. Yksi nautinnoistani oli kävellä kaupungilla nenä pystyssä karkin värisiä parvekkeita, ikkunoita ja torneja ihaillen. 1800–1900 -luvun vaihteen kerrostalot ovat itkettävän ihania puhumattakaan puuhuviloista keskellä kaupunkia. Barcoden uudet tornitalot voi jättää nyt täysin omaan arvottomuuteensa kuten myös paljon kehuttu uusi Nasjonalmuseet.

Oslo on kävelykaupunkina oivallinen, sillä kaikki tarvittava on oikeastaan kävelymatkan päässä. Viiden kilometrin säteellä Majorstuenista oli nähtävää ja koettavaa. Pyöräily puolestaan ei houkutellut satunnaista asukkaa. Henkiriepuni tuntui arvottomalta niinä harvoina kertoina, kun satulaan uskaltauduin. Ehkä syynä oli myös mäkisempi maasto kuin kotona Pohjanmaalla.

Lisämauste kävelyretkille on verhottomuus: talojen lisäksi saattaa vapaasti ihastella kattokruunuja, tauluja ja kirjahyllyjä. Voi kuinka monta artisokkavalaisinta Oslossa onkaan! Suomessa meillä pidetään verhot tiukasti kiinni eikä interiöörejä näytetä edes jäniksille. Ihailtavaa rohkeutta Norjassa elää kaiken kansan nähtävillä!

Asuminen vanhassa kerrostalossa onkin sitten jo toinen asia. Ikävä tuli äkkiä suomalaista hissiä, kodinhoitohuonetta, keskuslämmitystä, saunaa ja hyvää kraanavettä. Kerrostaloasukkina kaipasin myös isoja kauppoja ja autoa omalla pihalla. Seitsemättä tai kahdeksatta pikkupuotia läpi juostessa sain vain muistella Prismoja ja Citymarketteja. Ei edes Jacobs pärjännyt vertailussa. Autoa oli turha liikutella keskustassa. Ainainen parkkipaikan etsiminen muistutti minua ajasta

Helsingin keskustassa. Sielläkin auton oli parempi antaa levätä, kun sen ruudun oli onnistunut valtaamaan. Kanna kauppakassit käsissäsi ja kirkkaimman kruunun saat...

Tapaamani norjalaiset olivat ystävällisiä ja kohteliaita ja aina avuliaita neuvomaan, jos hämmästyksen sormi meni kummastuksen suuhun. Kaduilla ja liikennevälineissä oli rauhallista, eikä kukaan melunnut tai rähinänyt. Opettajana laitoin merkkilehtiä nuorison liikkeitä, ja heistäkin minulla oli vain hyvää sanottavaa. Koulukkaat olivat kohteliaita, iloisia ja hämmentävän hyvin pukeutuneita. Kertaakaan en nähnyt suomalaisen teinin vakiovarustetta; tennareita ilman sukkia keskellä talvea ainakaan asuinpaikallani Majorstuenissa.

Norjalaiset puheenparret eivät minulle heti auenneet. ”Takk for sist”, sanoi norjalainen ja minä kuumeisesti mietin, mistä ihmeestä se nyt puhuu. Alamäen alla hiihtoladulla maataessani kaikki kysyivät: ”Gikk det bra”? -No ei käynyt hyvin, mitäs siinä kysytte...” ”Det gikk dårlig!”

”I like måte ” jäi jonnekin kurkkuuni kiinni, kun yritin sitä vastata kohteliaisuuksiin...pikkupuhe ei kuitenkaan suomalaiselta vielä vuodenkaan jälkeen irronnut.

Jotain erilaista ja kummallistakin vuoden aikana näin. Outo ja epämiellyttävä kokemus Oslossa oli siellä kiertelevät lukuisat kerjäläiset. Pääkatu Karl Johan ja keskusrautatieaseman aukio eivät houkutelleet kävelemään. Pienellä alueella kimppeun hyökkäsi kymmeniä kerjäläisiä purkkejaan ja lehtiään heilutellen. On harmittavaa, että jokainen Osloon saapuva kohtaa ensimmäiseksi tämän ongelman. Myös Bogstadveien oli kerjäläisten valtakuntaa, mutta siellä toiminta ei ollut niin aggressiivista kuin keskustassa. Toinen pelottava paikka Oslossa oli Stortingetin edessä oleva aukio, jonka erilaiset mielenosoittajat olivat vallanneet. Tuntui kummallisesta, että juuri niin arvokas ja näkyvä paikka täyttyi hirttosilmukoista, banderolleista ja vieraiden valtojen lipuista lähes viikoittain.

Oslon ohella ehdin nähdä myös muita ihania kaupunkeja ja kyliä. Pieniä ja suuria. Onneksi kesäloma on vain 70 työaamun päässä ja pääsen taas matkamaan Norjaa ristiin rastiin. Pohjoinen Norja on vielä täysin katsomatta ja kokematta. Sinne siis seuraavaksi.

Min tid i Norge

Översättning Kristiina Lieri

Bilder Leena Walbækken

Mens jeg skriver dette her i Österbotten, ser jeg vemodig gjennom Facebook-siden «Skiføret i Oslo og omegn» og ser på mange fantastiske bilder fra Frognerseteren.

Mitt ettårige sabbatsår i Oslo gikk veldig fort, og nå har jeg bare minnene av hva jeg så og opplevde igjen. Det meste er likt som hjemme, men likevel så annerledes.

Finnene er en skinsjon, men Norge overgår Finland i skiinteresse. Jeg har aldri sett så mange mennesker på vei til skitur en vanlig lørdagsmorgen på Majorstuen stasjon! Familier, ungdom, unge voksne, gamle mennesker; alle sto i kø ved perrongen for å komme til skiløypene. Jeg pleide å gå på ski om morgenen for å prøve å unngå folkemengdene. En finne vil helst gå på ski alene. Holmenkollens skiløyper er flotte og godt merket. Men akkurat som i Finland er skøyting og hundelufting i løypene et problem også i Norge.

Før jeg flyttet til Norge, skjønte jeg ingenting av skiturer. Nå savner jeg rolige turer og skihytter bygget på toppen av høye bakker med peis og servering. Lenge leve skoleboller og varm sjokolade! Jeg fikk også nyte en tradisjonell norsk hyttepåske. Å gå på ski i fjellet i solskinnet roet sinnet og etterlot en stor lengsel i meg.

Det beste med Norge er å bevege seg i naturen: vakre landskap er ikke langt unna. En halvtime fra Oslo sentrum med offentlig transport kan du både gå turer til fots og på ski, samt renne slalåm. Etter et par timer med bil kommer du langt inn i villmarken. Dystre hilsener til det finske turistbyrået (Visit Finland): Hvorfor lokke turister til Finland når Norge har alt? Og hvorfor foretrekker finnene å reise til Tallinn eller Stockholm når Norge er rett rundt hjørnet? Kanskje

årsaken er mangelen på steder å grille pølser i åpen natur?

Å reise med bil er imidlertid enklere i Finland. De smale og svingete veiene var skremmende for en som var vant til motorveier. Kjøring krevde en helt annen konsentrasjon. Serpentinveiene opp og ned fjellskråningene var en helt annen opplevelse. Og nå har jeg også sett en rundkjøring under havet, i tunnel!

Jeg anbefaler å bo i Österbotten for de som er redde for høye og trange plasser. Som belønning for spenningen får du se det ene fantastiske landskapet etter det andre. Det ville vært vanskelig å velge ett sted i Norge hvor du kunne tenke deg å bo!

I tillegg til naturen ble jeg også forelsket i urban arkitektur. For meg som er vant til kjedelige, finske 'skoeshus' var Oslo forfriskende og annerledes. Byen er full av gamle, verdifulle arkitektoniske perler. En av gledene mine var å gå rundt i byen med nesen opp og beundre de godterifargede balkongene, vinduene og tårnene. Leilighetsbyggene fra begynnelsen av 1800- og 1900-tallet er virkelig vakre, for ikke å snakke om trevillaene midt i byen. Det samme kan man ikke si om Barcodes nye høyhus og det oppskrytte nye Nasjonalmuseet.

Oslo er perfekt for den som liker å gå, for alt en trenger er faktisk innen gangavstand. Innenfor fem kilometer fra Majorstuen var det mye å se og oppleve. Sykling derimot er noe helt annet. Livet mitt hang i en tynn tråd de sjeldne gangene jeg våget å sykle. Årsaken var kanskje også det mer kupert terrenget enn hjemme i Österbotten.

Mens vi i Finland dekker vinduene med gardiner, er det i Norge vanlig å ha vinduene uten gardiner. Du kan fritt beundre lysekroner, malerier og bokhyller. Beundringsverdig mot til å vise hjemmet sitt for alle!

Å bo i en gammel bygård er en annen sak. Jeg savnet plutselig heis, vaskerom, sentralvarme, badstue, godt vann fra springen og muligheten til å ha bil i egen gårdsplass. Når jeg løp gjennom den syvende eller åttende butikken, savnet jeg også de store, finske dagligvareforretningene Prisma og Citymarket. Ikke engang Jacobs kan måle seg med finske butikker.

Det er meningsløst å kjøre bil i sentrum. Den konstante jakten på en parkeringsplass minnet meg om tiden i Helsinki. Også der var det bedre å la bilen stå.

Nordmennene jeg møtte var vennlige, høflige og alltid hjelpsomme. Det var rolig på gatene og i kollektivtransporten. Som lærer la jeg merke til ungdommene, og jeg bare har gode ting å si om dem. Elevene var høflige, blide og ordentlig kledd. Ikke en gang på Majorstuen så jeg tenåringer i joggesko uten sokker midt på vinteren, noe som er vanlig i Finland.

Småprat og norske uttrykk var fortsatt utfordrende

etter et år. Nordmennene sier ofte "Takk for sist", og i begynnelsen lurte jeg febrilsk på hva de snakket om. Like vanskelig var det å bruke uttrykket "I like måte" i naturlige situasjoner.

I løpet av året opplevde jeg også noe mindre behagelig i Oslo. Dusinvis av tiggere streifet rundt på hovedgaten Karl Johan og sentralbanestasjonen og viftet med krukkene og bladene sine. Det er uheldig at alle som kommer til Oslo blir møtt med dem først. Det var også tiggere på Bogstadveien, men de var mindre aggressive der enn i sentrum. Et annet ubehagelig sted i Oslo var plassen foran Stortinget, som ofte er arena for ulike demonstrasjoner. Det virket merkelig at et så verdifullt og synlig sted ble fylt med demonstranter nesten hver uke.

Foruten Oslo fikk jeg også tid til å se andre fantastiske byer og bygder, både små og store. Heldigvis er sommerferien bare 70 arbeidsdager unna til jeg får reise rundt i Norge igjen. Nord-Norge har jeg ikke sett enda, så det blir neste reisemål!

LGreen Kids on auki maantaista lauantaihin
osoitteessa Lørenveien 43.
Nettisivu www.greenkm.no.

Lastenvaatteet kiertoon ammattitaidolla

Teksti & kuva Marianne Virtanen

Toivon, että ihmiset miettivät omaa kulutustaan, vastaa Jonna Thorsteinsen, kun kysyn, miksi hänen liikkeensä nimi on Green Kids. Hän jatkaa:

- Lisäksi vihreä on suosikkiväriäni ja pidän kilpikonista.

Jonna Thorsteinsen on Parkanosta kotoisin oleva yrittäjä, joka perusti kolme vuotta sitten Osloon lasten ja äitien käytettyjen vaateiden myymälän. Paikan hän valitsi huolella: Løren on kaupunginosa, jossa kolme kertaa enemmän lapsiperheitä kuin keskimäärin.

Liikkeen toimintapa on Norjassa uusi ja toistaiseksi vähän käytetty. Vaatteiden myyjät ja niiden ostajat kohtaavat Jonnan liikkeessä. Hän, joka haluaa myyntipöydän / vaatehyllypaikan (standin) tilaa paikan viikoksi tai kahdeksi ja maksaa siitä 250 kruunua viikko. Vaateiden omistaja hinnoittelee myyntiin tulevat vaatteet ja lelut ja saa myyntitulot vähennettynä kaupan komissiolla (20 %). Myyjä voi laittaa ilmoituksen Green Kidsin FB-sivulle, hinnoittaa uudelleen tuotteitaan ja mainostaa esimerkiksi alennetuista hinnoista myynti-

ajan lähestyessä loppua.

Kaupan olevat vaatteet vaikuttavat kohtuuhintaisilta ja hyväkuntoisilta ja niitä on paljon. Täältä uskoisi löytyvän sopivia vaatteita ja leluja.

”Tosi tyytyväinen”

June, 4- ja 7-vuotiaiden äiti, hinnoittelee kaupan toimistossa tytön vaatteita.

- Kuulin tästä liikkeestä toisilta vanhemmilta koululla. Myyn ensimmäistä kertaa, mutta samaan aikaan kolmen muun äidin kanssa. Minulla on ollut pöytä viikon ja toinen viikko on alkamassa, hän kertoo.

- En uskonut, että vaatteet kävisivät kaupaksi, mutta toisin kävi, hän sanoo tosi tyytyväisenä.

Liikkeessä on siistiä ja puhdasta, ja moni käy siellä sekä ostamassa että myymässä. Gustav-pojan äiti Ida kertoo ottaneensa liikeseen yhteyttä syksyllä. Hän sai pöydän joulukuussa ja myöhemmin keväällä.

- Meillä on todellakin kolmen kuukauden odotusai-ka, niin paljon on kysyntää, Jonna vahvistaa.

Vastaavanlaisella periaatteella toimii Suomessa monia käytetyn tavaran liikkeitä. Jonna kertoo, että hän hakee Suomesta ja Tanskasta inspiraatiota toiminnan kehittämiseen. Hänen kokemuksensa on, että Norjassa valvotaan toimintaa tiukasti, varsinkin maksuihin liittyvää. Hän käyttää tanskalaista kas-sajärjestelmää, myyntipöytävaraukset puolestaan tulee tehdä (suomalaisen) Kippari-Kalle -järjestelmän kautta. Liikkeen liikevaihto on kasvanut niin paljon, että heidän on siirryttävä käytettämään ammattimaisia tilintarkastajia. Jonnan lisäksi liikkeessä on puolipäivätoissa kaksi apulaista.

Nuorena maailmalle

Jonna lähti maailmalle koulunkäynnin päätettyä ja on

sen jälkeen vain käynyt Suomessa. Ensin hän löysi töitä Ruotsista, sen jälkeen Irlannista ja Espanjasta. Barcelonassa hän myös opiskeli ja suoritti Master of Business Administration, MBA- tutkinnon. Lomamatka Norjaan oli kohtalokas: hän tapasi tulevan aviopuolisonsa mikä toi hänet kahdeksan vuotta sitten Osloon.

- Olin varsin itsenäinen jo nuorena. Sellaiseksi olen yrittänyt opettaa myös tyttärenti, Jonna sanoo.

Hän kertoo, että yrittäjänä hänellä on pitkät päivät ja aviomies matkustaa paljon. Siten työ, perhe ja liikunta täyttävät hänen päivänsä. Onneksi norjalaiset ja suomalaiset ovat saman tyyliisiä ja sopivat hyvin yhteen.

Profesjonell vintage med barneklær

Tekst & bilder Marianne Virtanen

Jeg håper at folk tenker over eget forbruk, svarer Jonna Thorsteinsen når jeg spør hvorfor butikken hennes heter Green Kids. Hun fortsetter:

- Dessuten er grønn favorittfargen min, og jeg liker skilpadder.

Jonna Thorsteinsen er en gründer fra Parkano, som for tre år siden grunnla en butikk for brukte klær til barn og mødre. Hun valgte stedet med omhu: Løren er en bydel i Oslo med tre ganger flere barnefamilier enn gjennomsnittet.

Butikken drives på en måte som så langt er lite brukt i Norge. Selgere av klær og deres kjøpere møtes i Jonnas butikk. Alle som vil ha salgsbord / kleshylleplass (stand) bestiller plass for en uke eller to og betaler 250 kroner i uken for det. Eierne av klærne priser klærne og lekene selv og mottar salgsinntektene minus handelsprovisjonen (20 %) når de er solgt. Selgeren kan legge en post på Green Kids sin FB-side, endre priser og annonsere på nytt f.eks. når salgsperioden nærmer seg slutten.

Klærne i butikken virker rimelige og er i god stand, og det er mange av dem. Man skulle tro at her finner mange passende klær og leker.

”Veldig fornøyd”

June, mor til en 4- og 7-åring, holder på å sette priser på jenteklær på butikkens kontor.

- Jeg hørte om denne butikken fra andre foreldre på skolen. Jeg selger for første gang, men samtidig med tre andre mødre. Jeg har hatt bord i en uke og den andre uken er i ferd med å starte, sier hun. – Jeg trodde ikke de skulle bli solgt, men det gjorde de, sier hun storfornøyd.

Butikken er ryddig og ren, og mange kommer dit både for å kjøpe og selge. Gustavs mor Ida forteller at hun tok kontakt med butikken i fjor høst, fikk et bord i desember og et annet på våren.

- Vi har egentlig tre måneders ventetid, så stor er etterspørselen, bekrefter Jonna.

Mange bruktbutikker i Finland opererer etter

Green Kids er åpen fra mandag til lørdag i Lørenveien 43. Nettside: www.greenkm.no

en lignende metode. Jonna forteller at hun ser til Finland og Danmark for inspirasjon til å utvikle driften. Hennes erfaring er at virksomheten er strengt kontrollert i Norge, spesielt det som er knyttet til betalinger. Hun bruker et dansk kassesystem, mens salgsbordreservasjoner må gjøres gjennom det (finske) Kippari-Kalle-systemet. Butikkens omsetning har vokst så mye at hun må gå over til å bruke profesjonelle revisorer. I tillegg til Jonna jobber to assistenter på deltid i butikken.

Tidlig til verden

Jonna reiste ut i verden etter endt skolegang, og hun har kun besøkt Finland siden den gang. Først fant hun arbeid i Sverige, deretter i Irland og Spania. Hun studerte også i Barcelona og fullførte en Master of Business Administration. En ferietur til Norge ble skjebnesvanger: Hun traff sin blivende ektefelle hvilket førte henne til Oslo for åtte år siden.

- Jeg var ganske selvstendig allerede da jeg var ung. Det er sånn jeg har prøvd å oppdra datteren min også, sier Jonna.

Hun forteller at hun som gründer har lange dager, og mannen hennes reiser mye. Dermed fyller jobb, familie og trening dagene hennes, men heldigvis

har nordmenn og finner samme stil og passer godt sammen.

Ida og Gustav

ESITTELYSSÄ SEURAKUNNAN UUSI PAPPI PÄIVI AIKASALO

Teksti & kuva Kristiina Lieri

Päivi Aikasalo aloitti tammikuun alussa pappina Norjan suomalaisessa seurakunnassa.

Ennen Norjaan tuloa Aikasalo toimi kuusi ja puoli vuotta kirkkoherrana Utsjoen seurakunnassa. Sitä ennen seurakuntatyö tuli hänelle tutuksi Tammelassa, Hämeenlinnassa, Lempäälässä ja Hattulassa.

Aikasalo päätyi papin uralle aikuisiällä. Hän työskenteli aiemmin lehtorina Helsingin yliopiston kotitalous- ja käsityötieteiden laitoksella. Aikasalo väitteli tohtoriksi kansatieteestä vuonna 2001. Väitöskirja käsitteli naisten pukeutumisihanteita ja vaatevalintoja 1920-luvulta 1960-luvun lopulle. Aikasalo on kirjoittanut myös teoksen 'Pyhiinvaeltajan jalanjäljillä' (2023), joka kertoo omakohtaisesta pyhiinvaelluksesta San-

tiago de Compostelaan ja Trondheimiin.

Päivi Aikasalo kertoo, että työskennellessään pappina Utsjoella hän teki myös yhteistyötä Norjan puolella olevien lähiseurakuntien kanssa. Norjan odotuksia ovat mm. mielenkiintoiset työtehtävät, ihmisten kohtaamiset sekä tutustuminen Norjan kauniiseen luontoon. Vapaa-aikanaan Aikasalo harrastaa mm. hiihtoa ja vaeltamista. Oslon saunakulttuurikin on jo tullut tutuksi.

Aikasalolla on Suomessa aikuinen tytär. Matkailu- ja käsityöyritysten parissa työskentelevä puoliso muuttaa Osloon myöhemmin.

Yhdistyksemme toivottaa uuden papin lämpimästi tervetulleeksi Norjaan!

MENINGHETENS NYE PREST PÄIVI AIKASALO

Tekst & bilde Kristiina Lieri

I begynnelsen av januar begynte Päivi Aikasalo som prest i den finske menigheten i Norge.

Før hun kom til Norge, jobbet Aikasalo som

sokneprest i Utsjoki menighet i seks og et halvt år. Før dette ble menighetsarbeid kjent for henne i Tammela, Hämeenlinna, Lempäälä og Hattula.

Aikasalo havnet i prestekarrieren som voksen. Hun har tidligere jobbet som håndarbeidslærer og universitetslektor ved Helsingfors universitet. Aikasalo tok doktorgrad i etnologi i 2001. Avhandlingen handlet om kvinners påkledningsidealer og klesvalg fra 1920-tallet til slutten av 1960-tallet. Aikasalo har også skrevet ei bok om pilgrimsveier til Santiago de Compostela og Trondheim (2023).

Päivi Aikasalo forteller at hun samarbeidet med nabosognene på norsk side da hun jobbet som prest i Utsjoki. Aikasalo gleder seg til interessante oppgaver, møte mennesker og bli kjent med Norges vakre natur. På fritiden er Aikasalo glad i å gå på ski og fotturer. Hun har også blitt kjent med Oslos badstueliv.

Aikasalo har en voksen datter i Finland. Mannen hennes, som jobber i reiselivs- og håndverksbedrifter, flytter senere til Oslo.

NFF ønsker vår nye prest hjertelig velkommen til Norge!

Suomen presidentit

osa 1

Teksti Kristiina Lieri

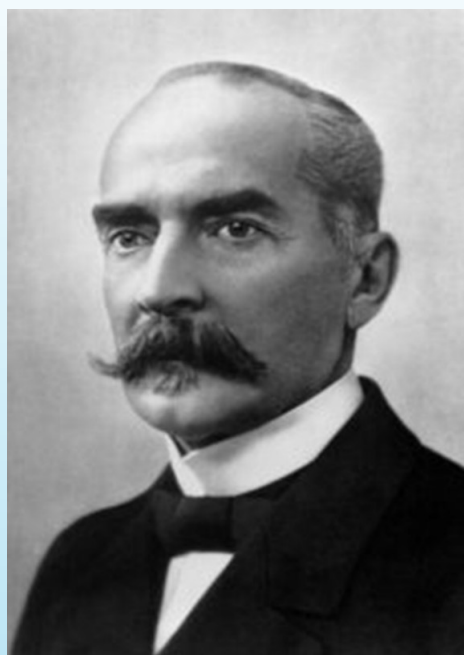
Suomen 13. presidentiksi valittiin 11. helmikuuta 2024 kansainvälisten suhteiden tohtori **Cai-Göran Alexander Stubb** (1968 Helsinki). Hän on toiminut aiemmin mm. ulko- ja pääministerinä, europarlamentaarikkona, Euroopan investointipankin varapääjohtajana sekä viimeksi professorina Firenzessä. Alexander Stubb on naimissa juristi Suzanne Innes-Stubbin kanssa, ja heillä on kaksi aikuista lasta. Stubb on intohimoinen liikkaja, ja harrastuksiin kuuluu mm. triathlon ja maraton. Stubb rentoutuu lötköttelemällä sohvilla maatiaiskissojensa Milon ja Nalan kanssa.

Suomi itsenäistyi 6.12.1917. Lokakuussa 1918 Suomen eduskunta valitsi kuninkaaksi Hessenin prinsin Friedrich Karlin (1868–1940). Hän joutui kuitenkin kieltäytymään hänelle tarjotusta kruunusta Saksan hävittyä ensimmäisen maailmasodan.

Suomen tasavallan ensimmäisen presidentin

valitsi poikkeuksellisesti eduskunta. Ensimmäiseksi presidentiksi valittiin (1919–1925) korkeimman hallinto-oikeuden professori **Kaarlo Juho Ståhlberg** (1865 Suomussalmi–1952 Helsinki). Hänen vastaehdokkaan oli valtionhoitaja C.G.E. Mannerheim. Ståhlberg oli leskimies noustessaan presidentiksi ja kuuden lapsen isä. Hän solmi uuden avioliiton vuonna 1920 opettaja ja kirjailija Ester Elfvingin kanssa. Ståhlbergin presidenttikautta leimasi vuoden 1918 sisällissodan arvet. Ståhlbergin politiikka heijasteli malttia ja pyrkimystä yhteiskunnalliseen sovintoon (mm. punavankien armahdukset). Häntä on pidetty Suomen hallitusmuodon isänä.

Sisäpoliittisen kentän eheyttäminen ei ollut helppoa. Tästä osoituksena oli, että hänen kaudellaan oli Suomessa seitsemän eri hallitusta. Ulkopoliitikassa maltillinen linja nousi vallitsevaksi. Hänen kaudel-

Kaarlo Juho Ståhlberg

Lauri Kristian Relander

Per Evind Svinhufvud

Sotamuseo / Puolustusvoimat

laan solmittiin vuonna 1919 Tarton rauha Suomen ja Neuvosto-Venäjä välillä ja Suomi liittyi Kansainliittoon 1922.

Tasavallan toiseksi presidentiksi 1925–1931 valittiin valitsijamiesvaalissa **Lauri Kristian Relander** (1883 Kurkijoki–1942 Helsinki). Hän oli koulutukseltaan agronomi ja filosofian tohtori. Hän toimi mm. Viipurin läänin maaherrana. Opiskelujensa aikana Relander oli tehnyt monia opinto- ja tutkimusmatkoja ulkomaille ja siksi hänellä oli erinomainen kielitaito. Hän oli luonteeltaan seurallinen ja sosiaalisesti taitava. Kansalta hän sai lisänimen ”Reissu-Lasse”, koska hän teki presidenttikautenaan ulkomaanmatkat Pohjoismaihin ja Baltian valtioihin. Presidentin puoliso Signe oli kuuluisa kauneudestaan ja tyylikkyydestään. Parilla oli kaksi lasta. Relander oli aiemman puheenjohtajamme Karin Tømten isoisän veli.

Varatuomari **Per Edvin Svinhufvud**, ”Ukko-Pekka” (1861 Sääksmäki–1944 Luumäki) valittiin Suomen kolmanneksi presidentiksi (1931–1937). Hän oli aiemmin toiminut ensimmäisenä Suomen valtionhoitajana (1918). Hän oli laillisuuden kannattaja. Ensimmäisen maailmansodan aikana (1914–1917) hän oli karkotettuna Siperiaan vastustettuaan venäläistämistoimia Suomen suuruhtinaskunnassa (1809–1917). Palatessaan karkotuksesta hän sai sankarivastaanoton Helsingin rautatieasemalla. Virkakautensa aikana hän hajotti oikeistoradikaalien Mäntsälän kapinan 1932 kuuluisalla radiopuheellaan. Aatelistaustaista Svinhufvudia pidettiin kansanomaisena, oikeudenmukaisena ja isällisenä valtiomiehenä. Svinhufvud harrasti ammuntaa ja maanpuolustustyötä. Ellen puolisonsa kanssa Svinhufvud sai kuusi lasta.

Kyösti Kallio (1873 Ylivieska–1940 Helsinki) ehti olla virassa vain kolme vuotta (1937–1940) ennen kuin joutui eroamaan terveyssyistä. Hän kuoli sydänkohtaukseen Helsingin rautatieasemalla, kun oli lähdössä viettämään eläkepäiviä kotiseudulleen. Kallio oli maalaistalon poika. Hän toimi useaan otteeseen mm. eduskunnan puhemiehenä ja pääministerinä. Eduskuntaudistusta käsiteltäessä Kallio puolusti mm. naisten äänioikeutta ja hänen toimestaan säädettiin Lex Kallio (maanlunastuslaki 1922). Kalliolla ja hänen Kaisa-puolisollaan oli kuusi lasta. Kallio saavutti nuoruudessaan hiihtäjänä lukuisia palkintoja, ja myöhemmin vuosinaan harrasti kilpahevosten

kasvatusta. Kallio ja hänen puolisonsa olivat arvostettu presidenttipari, ja heillä oli talvisodan aikana merkittävä rooli kansan yhtenäisyyden ja puolustustahdon symbolina.

Risto Heikki Ryti (1889 Huittinen–1956 Helsinki) oli asianajaja, kansanedustaja ja Suomen Pankin pääjohtaja 1924–1939. Hän toimi talvisodan aikana pääministerinä. Vuoden 1937 valitsijamiehet valitsivat Rytin Kallion kauden loppuajaksi (1940–1943) Suomen viidenneksi presidentiksi. Sota-aikana ei voitu järjestää uusia vaaleja (1943) ja vuoden 1937 valitsijamiehet kokoontuivat kolmannen kerran ja valitsivat Rytin uudelle kaudelle. Ryti allekirjoitti kesällä 1944 omissa nimissään sopimuksen Saksan kanssa saadakseen Suomelle aseapua Venäjän aloitettua suurhyökkäyksen Karjalan Kannaksella. Sopimuksessa Ryti sitoutui olemaan tekemättä rauhaa Neuvostoliiton kanssa ilman Saksan hyväksyntää. Ryti otti syyn Saksan kanssa liittoutumisesta omille niskoilleen. Hän erosi presidentin tehtävästä 1944. Hänen allekirjoittamansa sopimus raukesi ja Suomi irtautui sodasta.

Sotasyyllisyysoikeudenkäynnissä Ryti tuomittiin kymmeneksi vuodeksi kuritushuoneeseen, mutta presidentti Paasikivi armahti hänet vuonna 1949. Risto Ryti avioitui Gerda Serlachiuksen kanssa, ja he saivat kolme lasta. Ryti on ainoa presidenteistä, joka ei ole ollut päivääkään puolustusvoimien ylipäällikkönä.

Vapaaherra **Carl Gustaf Emil Mannerheim** (1867 Askainen–1951 Lausanne, Sveitsi) oli itsenäisen Suomen toinen valtionhoitaja 1918–1919. Hänet nimitettiin eduskunnan säätämällä poikkeuslailla presidentiksi 1944, mutta hän erosi kesken kauden vuonna 1946. Hän oli myös sotien aikainen puolustusvoimien ylipäällikkö (1918–1919 ja 1939–1945) ja Suomen marsalkka. Mannerheim johti rauhanprosessia yhtä aikaa presidenttinä, ylipäällikkönä ja käytännössä myös pää- ja ulkoministerinä. Mannerheim erosi presidentin tehtävästä 1946. Ennen Suomen itsenäistymistä Mannerheim palveli 30 vuotta venäjän keisarillisessa armeijassa. Hän johti myös Suomen Punaista Ristiä 30 vuotta ja perusti Mannerheimin lastensuojeluliiton. Mannerheim oli lyhyen aikaan naimisissa varakkaan kenraalintyttären Anastasie Arapovan kanssa. Pariskunnalle syntyi kaksi tytärtä, joista toisesta tuli myöhemmin nunna. Mannerheim oli komea ja ryhdikäs sotilas, jolla oli lukuisia naisystäviä.

Mannerheim kuoli 83-vuotiaana Lausannessa, Sveitsissä 1951. Presidentti Paasikivi kertoi radiossa Suomen kansalle Mannerheimin kuolemasta sanoen, että ”yksi Suomen historian suurimmista miehistä ja loistavimmista hahmoista” oli mennyt pois. Hautajaissaatto oli 3,7 kilometriä pitkä, ja sitä seurasi 100 000–150 000 henkeä. Hautajaisseremonioissa oli kansalliselle suurmiehelle osoitetun kunnioituksen ohella isänmaallisen mielenosoituksen vivahde.

Tasavallan presidentin kanslia

1.3.2024 uuden presidentin virkaanastujaispäivänä

Kuvassa vasemmalla rouva Suzanne Innes-Stubb, tasavallan presidentti Alexander Stubb, presidentti Sauli Niinistö ja tohtori Jenni Haukio.

På bildet til venstre fru Suzanne Innes-Stubb, republikkens president Alexander Stubb, president Sauli Niinistö og doktor Jenni Haukio

Jatkuu seuraavassa numerossa.

Lähteet:

www.suomenpresidentit.fi

Suuret suomalaiset (2004). Otava

Suomen presidentit, Turun sanomat 14.1.2014

Finlands presidenter

del 1

Tekst Kristiina Lieri

Cai-Göran Alexander Stubb (født 1968), som har doktorgrad i internasjonal politikk, ble valgt til Finlands 13. president 11. februar 2024. Han var tidligere Finlands utenriks- og statsminister, medlem av Europaparlamentet og visepresident i Den europeiske investeringsbank. Sist jobbet han som professor og instituttdirektør ved Det europeiske universitetsinstitutt i Firenze. Alexander Stubb er gift med advokaten Suzanne Innes-Stubb, og paret har to voksne barn sammen. Stubb er sportentusiast, og er glad i triatlon og maratonløping. Stubb slapper av i sofaen med kattene Milo og Nala.

Finland erklærte seg uavhengig 6. desember 1917. I oktober 1918 valgte det finske parlamentet den tyske landgreven Friedrich Karl av Hessen (1868–1940) til konge. Etter at Tyskland tapte første verdenskrig, måtte han trekke seg allerede i desember samme år.

Dr.juris., professor i forvaltningsrett **Kaarlo Juho Ståhlberg** (1865-1952) ble valgt til Finlands første president i et valg i riksdagen 25. juli 1919. Hans motkandidat var C.G.E. Mannerheim som i sju måneder hadde fylt rollen som riksforsender. Ståhlberg var enkemann da han ble president og far til seks barn. Han giftet seg på ny med læreren og forfatteren Ester Elfving. Ståhlbergs presidentperiode bød på mange vanskeligheter, og han stilte ikke til gjenvalg etter fullført 6-årsperiode. På grunn av borgerkrigen i 1918 var det bl.a. uroligheter mellom høyreekstreme og sosialister, og i løpet av hans periode var det hele syv forskjellige regjeringer i Finland. Ståhlbergs politikk reflekterte måtehold og et ønske om sosial forsoning (inkludert amnesti for røde fanger). Ståhlberg regnes som en av arkitektene bak den finske republikkens forfatning. I hans presidentperiode ble freden i Tartu inngått mellom Finland og Sovjet-Russland (1919), og Finland sluttet

seg til Folkeforbundet (1922).

Dr.agric. **Lauri Kristian Relander** (1883–1942) ble valgt til Finlands andre president i 1925–1931. Presidentvalget i 1925 ble gjennomført som indirekte valg med 300 valgmenn. Fra 1920 til 1925 var Relander landshøvding i Viborgs län. I løpet av studietiden hadde Relander mange studie- og forskningsreiser til utlandet og derfor hadde han utmerkede språkkunnskaper. Folket ga ham kallenavnet «Reissu-Lasse» fordi han reiste mye under presidentperioden, f.eks. til Norden og de baltiske landene. Presidentens ektefelle, Signe, var kjent for sin skjønnhet og eleganse. Paret hadde to barn. Relander var bror til vår tidligere leder Karin Tømtes bestefar.

Jurist **Per Edvin Svinhufvud**, ”Ukko-Pekka” (1861–1944) ble valgt til statssjef med tittelen riksforsender i mai 1918 og til Finlands tredje president (1931–1937). Under første verdenskrig (1914–1917) ble han forvist til Sibir etter å ha motarbeidet russifiseringstiltak i Storhertugdømmet Finland (1809–1917). Som president brukte han personlig autoritet i 1932 for å stoppe et forsøk av den høyre radikale Lappbevegelsen på å styrte den finske regjeringen. Svinhufvud, som hadde en adelig bakgrunn, ble ansett som en populær og rettferdig statsmann. Han var interessert i skyting og sivilforsvar. Med kona Ellen fikk Svinhufvud seks barn.

Bonden **Kyösti Kallio** (1873–1940) var Finlands president i bare tre år (1937–1940) før han måtte trekke seg av helsemessige årsaker. Kallio døde på Helsingfors jernbanestasjon, der han skulle ta avskjed med det offentlige liv og vende hjem til Nivala. Kallio var medlem av en lang rekke regjeringer og var statsminister i flere perioder. I innenrikspolitikken er Kallio særlig kjent for den omfattende jordeiereformen

(såkalte Lex Kallio i 1922) som ble gjennomført i flere etapper etter Finlands frigjøring fra Russland i 1917. Kallio og hans ektefelle Kaisa hadde seks barn. Kallio vant en rekke priser som skiløper i sin ungdom, og var i sine senere år involvert i oppdrett av veddeløpshester. Kallio og hans ektefelle var et respektert presidentpar, og de spilte en betydelig rolle under vinterkrigen som et symbol på nasjonens enhet.

Jurist **Risto Heikki Ryti** (1889–1956) var politiker og bankmann. Han fungerte som statsminister under vinterkrigen 1939–1940. I desember 1940 ble han valgt til republikkens president. I juni 1944 forpliktet seg president Ryti personlig til at Finland ikke skulle inngå en separat fredsavtale med Sovjetunionen uten den tyske regjeringens samtykke. Et par måneder seinere trådte Ryti tilbake som president for å muliggjøre bruddet med Tyskland og forhandlinger om våpenhvile med Sovjetunionen. I 1946 ble Ryti dømt til 10 års tukthus av den finske krigsansvarsdomstolen for en rekke av sine avgjørelser i presidenttiden. Han ble imidlertid benådet i mai 1949. Risto Ryti giftet seg med Gerda Serlachius, og de fikk tre barn.

Baron **Carl Gustaf Emil Mannerheim** (1867–1951) var finsk offiser og politiker. Han var Finlands riksforsstander i 1918–1919 og president i perioden 1944–1946. Under den finske borgerkrigen i 1918 var han leder for «de hvite», og under vinterkrigen

(1939–1940) og fortsettelseskrigen (1941–1944) mot Sovjetunionen var han leder for de finske styrkene. På sin 75-årsdag i 1942 ble Mannerheim utnevnt til marskalk av Finland. Før Finlands uavhengighet tjenestegjorde Mannerheim i 30 år i den tsar-russiske hæren. I mellomkrigstiden ledet Mannerheim Finlands Røde Kors i 30 år og grunnla Mannerheims barnskyddsforbund.

Mannerheim var gift en kort periode med Anastasie Arapova, datteren til en velstående russisk general. Paret hadde to døtre, hvorav den ene senere ble nonne. Mannerheim var en kjekk offiser som var opptatt av damer. Mannerheim flyttet til Sveits i 1947 og døde på et sykehus i Lausanne i 1951 og ble begravet på Sandudds gravlund i Helsingfors i en statsbegravelse.

Fortsetter i neste blad.

Kilder:

www.suomenpresidentit.fi

Suuret suomalaiset (2004). Otava

Suomen presidentit, Turun sanomat 14.1.2014

Kyösti Kallio

Risto Heikki Ryti

Carl Gustaf Emil Mannerheim

Sotamuseo / Puolustusvoimat

ONNITTELUT KUNNIAJÄSENELLEMME FINN JORILLE

Teksti & kuva Kristiina Lieri

Finn Jor, Norjalais-Suomalaisen Yhdistyksen entinen puheenjohtaja ja Suomen Leijonan ritarikunnan 1. luokan ritari, täytti 20. tammikuuta 95 vuotta.

Finn Jor syntyi Oslossa ja suoritti maisterin tutkinnon ideahistoriassa Oslon yliopistossa vuonna 1954. Valmistumisensa jälkeen hän luennoi sekä Oslon että Århusin yliopistoissa. Vuonna 1964 hänet kutsuttiin Aftenposteniin perustamaan kulttuuritoimitusta, ja siellä ehti kertyä 28 vuotta.

Lehtityönsä lisäksi Finn Jor on ollut jäsenenä mm. Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkintolautakunnassa. Hänen on kirjoittanut yli 90 kirjaa, jotka käsittelevät aiheita filosofiasta ja uskonnosta elokuvaan,

GRATULERER MED DAGEN ÆRESMEDLEM FINN JOR

Tekst & bild Kristiina Lieri

Finn Jor, tidligere formann for Norsk-finsk forening og ridder av 1. klasse av Finlands løves orden, fylte 95 år 20. januar.

Finn Jor ble født i Oslo. Han har magistergrad ved universitetet i Oslo i 1954 med idéhistorie. Han forleste både ved universitetet i Oslo og Århus. I 1964 ble han kalt til Aftenposten for å bygge opp en kulturredaksjon. Der ble han i 28 år.

I tillegg til avisarbeidet har Finn Jor vært medlem bl.a. for bedømmelsekomiteen for Nordisk litteraturpris. Hans mer enn 90 bøker dekker temaer fra filosofi og religion til film, kunst og musikkhistorie.

Finn Jor er gift med journalist og oversetter Eeva-Liisa Jor, født Sallinen. Begge to har gjennom mange år gjort en enestående innsats for Norsk-Finsk Forening. De ble hedret med æresmedlemskap i NFF i 1994.

taiteeseen ja musiikkihistoriaan.

Finn Jor on naimisissa toimittaja ja kääntäjä Eeva-Liisa Jorin, os. Sallinen, kanssa. Molemmat ovat useiden vuosien ajan antaneet merkittävän työpanoksen Norjalais-Suomalainen Yhdistyksen toimintaan. He saivat kunniajäsenyyden NFF:ssä vuonna 1994.

Finn Jor kertoo, että hän tuntee vahvasti yhteenkuuluvaisuutta Suomeen kuuluttuaan monta vuotta Norjalais-Suomalaiseen yhdistykseen muttei jaksakaan enää valitettavasti osallistua tapahtumiin ja juhliin.

NFF onnittelee sydämellisesti 95-vuotiaasta päiväsankaria.

Finn Jor sier att han etter mange års medlemskap i foreningen føler en sterk tilhørighet til Finland, men kan dessverre ikke lenger komme på møter og fester.

Norsk-Finsk Forening gratulerer hjertelig med 95-årsdagen.

Lähteet/Kilder:
Aftenposten 20.1.2024
Bonde, Arne; Norsk biografisk leksikon; Store norske leksikon (2005-2007): Finn Jor i Store norske leksikon på snl.no. Hentet 13. februar 2024 fra https://snl.no/Finn_Jor

Pariisin kesäolympialaiset 2024

Pariisin sydän sykkii taiteelle, kulttuurille, muodille ja urheilulle.

Teksti Jussi Tuomikoski **Kuvat** Wikipedia

Vuoden 2024 kesäolympialaiset järjestetään 26.7.-11.8. Pariisissa Ranskassa. Kyseessä on jo kolmas kerta, kun olympialaiset järjestetään tässä kaupungissa. Aikaisemmin kesäolympialaiset Pariisissa on järjestetty vuosina 1900 ja 1924. Vuoden 2024 kesäolympialaiset tulevat olemaan kaiken kaikkiaan kuudennet Ranskan maaperällä järjestetyt olympialaiset; Ranska isännöi myös vuosien 1924, 1968 ja 1992 talviolympialaisia. Vuoden 2024 kesäolympialaisten pitopaikasta taistelivat Yhdysvallat ja Ranska. Ranska sai olympialaisten isännyyden kokemuksensa ansios-ta.

Historialliset olympialaiset

Sukupuolten välisestä tasa-arvosta on jo vuosikausia keskusteltu. Pariisin olympialaisten on sanottu olevan historialliset tässäkin mielessä, sillä tasa-arvo on läsnä vahvemmin kuin koskaan: jako nais- ja miesurheilijoihin tulee olemaan 50/50. Aiemmin olympialaisissa on miesurheilijoiden määrä ollut aina suurempi. Pariisin olympialaisiin osallistuu kaiken kaikkiaan 10500 urheilijaa ja mitaleja jaetaan 329:ssä kilpailumuodossa. Uutena lajina kisaohjelmistossa nähdään tanssiurheilu.

Suomalaisurheilijoiden menestys Pariisissa 1924

Vuoden 1924 Pariisin olympialaiset olivat suomalaisessa urheiluhistoriassa kaikkein menestyksekkäimmät. Suomi sai kisoista ennätysmäiset 37 mitalia, ja tätä ennätystä tullaan tuskin koskaan rikkomaan.

Kestävyysjuoksussa suomalaiset olivat ylivoimaisia saavutettuaan kahdeksan kultamitalia. 'Lentävä suomalainen' Paavo Nurmi juoksi itsensä lopullisesti koko maailman tietoisuuteen voittamalla viisi kultamitalia. Kaikkein hämmästyttävimmät olivat voitot peräkkäin

juostuissa 1500 ja 5000 metrin kilpailuissa. Ville Ritola puolestaan täydensi Suomen menestystä voittamalla neljä kultaa ja kaksi hopeaa. Suomi voitti kultaa myös maastojuoksun joukkuekisassa Heikki Liimataisen ollessa joukkueen kolmas juoksija. Albin Stenroosin maratonvoitto kruunasi Suomen menestyksen kestävyysjuoksussa. Muut mitalit voitettiin painissa, keihäänheitossa ja viisiottelussa.

Suomen joukkueen mitalitoivot 2024

Suomen olympiakomitea on jo nyt valinnut kymmenen urheilijaa vuoden 2024 Pariisin olympialaisiin ja joukkuetta täydennetään vuoden aikana näyttöjen perusteella. Suomen joukkueen suurimpia mitalitoivoja ovat seiväshypyn Euroopan mestari ja MM-kisojen pronssimitalisti Wilma Murto ja judon raskaan sarjan hallitseva Euroopan mestari Martti Puumalainen. Realistisia suomalaisia mitalitoivoja ovat myös ampuja Eetu Kallioinen sekä purjehtijat Simon Kurbay ja Akseli Keskinen. Jos kaikki osat lokahtavat paikalleen, voivat myös painijamme Arvi Savolainen ja Elias Kuosmanen olla mukana mitaliotteluissa.

Urheilun suolahan on myös yllätykset. Siksi toivomme, että suomalaisurheilijat herkistyvät huippusuorituksiin valovoimaisen ja tunnerikkaan Pariisin taivaan alla.

Olympialaisia voi seurata tuttuun tapaan Ylen ja Discoveryn yhteistyönä ilmaiskanavilta sekä myös maksullisten Discovery+ palveluiden ja NRK:n urheilu-kanavien kautta.

Citius, altius, fortius -periaate ja jalon kilpailun henki toteutukoon Pariisin olympiataivaan alla!

Lähde: Wikipedia

Sommer-OL i Paris 2024

Paris er kjent for kunst, kultur, mote og sport.

Översättning Kristiina Lieri **Bilder** Wikipedia

Sommer-OL 2024 arrangeres fra 26. juli til 11. august i Paris, Frankrike. Det er allerede tredje gang de olympiske leker arrangeres i denne byen. Tidligere ble sommer-OL i Paris arrangert i 1900 og 1924. Sommer-OL 2024 vil være de sjette olympiske leker som arrangeres på fransk jord. Frankrike var også vertskap for vinter-OL 1924, 1968 og 1992. USA og Frankrike kjempet for å være vertskap for sommer-OL 2024, men Frankrike ble tildelt lekene takket være sin erfaring.

Historiske OL

Likestilling har vært diskutert i årevis. Sommer-OL i Paris har blitt sagt å være historisk også i denne forstand fordi likestilling er til stede sterkere enn noen gang tidligere: det vil bli like mange kvinnelige og mannlige idrettsutøvere. Tidligere har antallet mannlige idrettsutøvere alltid vært høyere i OL. Totalt 10 500 utøvere vil delta i sommer-OL, og medaljer vil bli delt ut i 329 øvelser. Danseidrett er en ny idrettsgren i programmet.

Finsk knallsuksess i Paris i 1924

Sommer-OL i Paris i 1924 var de mest suksessrike i finsk idrettshistorie. Finland fikk totalt 37 medaljer i lekene, og denne rekorden vil neppe noen gang bli slått. I utholdenhetsløping var finnene overlegne etter å ha vunnet åtte gullmedaljer. 'Den flyvende finnen' Paavo Nurmi ble kjent i hele verden da han vant fem gullmedaljer i mesterskapet. Han vant 1500 og 5000 meter i løpet av én time. Ville Ritola på sin side fullførte Finlands suksess med å vinne seks medaljer, fire gull og to sølv. Finland vant også gull i terrengløpsstafett med Heikki Liimatainen som lagets tredje løper. Albin Stenroos vant maraton, og dette kronet Finlands suksess i utholdenhetsløping. Finland fikk også medaljer i bryting, spyd og femkamp.

Finske medaljehåp i 2024

Den finske olympiske komité har allerede valgt

ti utøvere til Paris-OL 2024, og flere utøvere vil bli nominert i løpet av våren og sommeren. Det finske lagets største medaljehåp er Wilma Murto, europamester og bronsemedaljevinner i VM i stavhopp og den regjerende europamesteren i judo (tungvekt) Martti Puumalainen. Realistiske finske medaljehåp er også skytter Eetu Kallioinen og seilerne Simon Kurbay og Akseli Keskinen. Hvis alle delene faller på plass, kan også brytere Arvi Savolainen og Elias Kuosmanen kjempe om OL-medaljer.

Overraskelser hører hjemme i sport, og vi håper at finske idrettsutøvere når toppprestasjoner i Paris.

Som vanlig kan du se OL på gratiskanaler i Yle og Discovery og også via betalings-TV Discovery+ og NRKs sportskanaler.

Måtte den olympiske drømmen om edel konkurranse 'citius, altius, fortius' bli virkelighet under den olympiske himmelen i Paris!

Kilde: Wikipedia

Sirpa Kähkönen: 36 uurnaa Väärässä olemisen historia

Siltala 2023

Teksti Irmeli A. Teppo

Sirpa Kähkösen vuonna 2023 Finlandia-palkittu teos, 36 uurnaa. Väärässä olemisen historia, on omaelämäkerrallisista kokemuksista kumpuava romaani. Kerronnan keskiössä on Kähkösen äiti, Riitta, joka kuoli keväällä 2022 pitkään sairastettuaan.

Äidin kuoltua tytär haluaa löytää selityksen äidin armottomalle ja väkivaltaiselle käytökselle. Äidin elämään perehdytään tämän nuoruudenpäiväkirjojen kautta. Päiväkirjat avaavat väylän suvun historiaan neljän sukupolven ajalta: Riitta-äidin ja tämän vanhempien Anna Heleenan ja Laurin sekä äidin isoäidin Agathan kautta.

Lestadiolainen Agatha vähättelee miniäänsä, poikansa Laurin puolisoa, Anna Heleenaa sanoen Kuavilta ei tule mitään hyvää. Anna-Heleena kantaa yksin vastuun kodista ja lapsista miehen ollessa rintamalla ja myöhemmin vankileirillä:

Ullakkokamari, kantovesi, kantopuut, ulkokuusi. Lämmitä hella, pese kapalot, likavedet ulos, puhtaas sisään. Anna Heleena oli kokopäiväinen kantaja.

Kaikesta huolimatta vähätelty miniä ottaa vankileiriltä vapautuneen Lauri-puolisonsa nuri-sematta takaisin. Halstarimarttyriksi luonnehdittu Lauri on terveytensä menettänyt kommunisti, raunioksi muuttunut mies, jonka ideologinen ehdottomuus jättävät jälkensä myös omaan lapseen, Riitaan, jota pihan lapset haukkuvat punikin kakaraksi.

Riitta janoaa vanhempiensa rakkautta. Hän kokee olevansa vahinko ja aina ja kaikessa liikaa, ärhäkkä riehuja, punikkikakara, käänneissään vaativa ja arvaamaton. Viisaan diakonissan neuvo, *Laps pitää ymmärtää kotonaan*, kaiku vanhempien kuuroille korville.

Vasta isovanhempina Anna-Heleena ja Lauri ymmärtävät tämän, ja tyttärentytär saa kokea heidän pyyteettömän rakkautensa, kun he yrittävät suojella tätä Riitta-äidin raivokohtauksilta. Äidin raivokohtauksiin on syynsä: nuorena koetun liikenneonnettomuuden aiheuttama aivo-vamma ja amfetamiinipitoisten laihdutuslääkkeiden ja alkoholin väärinkäyttö.

Kertojalle isovanhempien ja erityisesti isoisän huolenpito ja lempeys on pelastus, kun kotona äiti riehuu, solvaa ja uhkailee itsemurhalla. Riitta-äidissä vanhempien myöhään herännyt tarve suojella lapsenlasta herättää sen sijaan raivoa ja kateutta. Kertoja ymmärtää jälkikäteen:

Sinullehan se olisi ensi sijassa kuulunut, isäsi rakkaus ja ihailu.

Sitä on ollut vaikea ymmärtää aiemmin, kun äiti on syyttänyt omaa lastaan vahinkolapseksi. Ei siis ihme, että syyllistämisen, väkivallan ja puhumattomuuden kulttuuri siirtyy sukupolvelta toiselle.

Teoksen nimi, 36 uurnaa, viittaa perheen sukuhaudan kokoon: perheen hallussa olevassa haudassa on tilaa 36 vainajan jäännöksille. Hauta on kuitenkin osoittautunut liian suureksi:

Omaisistamme moni lähti kauas eikä palannut koskaan. Viimein heidät julistettiin kadonneina kuolleiksi. Sukuhautamme on kuin liian väljäksi jäänyt vaate; kasvunvara ei koskaan tullutkaan käyttöön.

Kertoja ryhtyykin Haudanhaltijaksi ja päättää ryhtyä tekemään inventaariota, antaa eläville sen, mikä eläville kuuluu ja vainajille loput. Seuranaan hänellä on uskottuna olentona myytinen Tuonen tyttö, Tuonelan virran lautturit. Kertoja käy läpi äidin elämän käännekohdat ja tytär-äitisuhteen kipupisteet 36 muistoesineen avulla. Äiti on mukana inventaariossa vaitonaisena; hänen äänensä välittyy päiväkirjoista, joihin tytär on tutustunut äidin kuoleman jälkeen. Vankila, viha, rangaistukset ja anteeksiantamattomuus ovat olleet kirjoitettuna meihin, kuvaa kertoja tuntemuksiaan äidin päiväkirjamerkintöjen äärellä. Tuota sukurasitetta hän läh-tee purkamaan.

36 uurnaa on tärkeä teos, joka kertoo edesmenneen äidin tarinan kipeän rehellisesti mutta kuitenkin lempeästi ja lopulta ymmärtäen. Aihe on tarpeellinen siksi, että vaikka kuolleen muistaminen on tärkeää, eivät he saa ruveta hallitsemaan elämää. Muistin sirpaleista rakentuva silta auttaa ymmärtämään, miksi me elävät toimimme siten kuin toimimme. Se auttaa antamaan anteeksi ja jatkamaan eteenpäin taakseen katsomatta.

Teoksen loppu on mukaelma Orfeuksen tarinasta. Edessä on palaaminen elävien pariin: kertoja tuntee kaipausta saatuaan sukupolvet yhteen ja löydettyään vastauksen moniin mieltä askarruttaneisiin kysymyksiin.

Olisi lähdeittävä taakseen katsomatta, mutta niinhän ei tapahdu Orfeuksenkaan tarinassa:

Minä käännyn katsomaan, tietenkin käännyn, ei se ole uhmaa, se on kirjoitettu meihin, siksi me olemme ihmisiä, että tahdomme tietää, katseemme seuraava uteliaana liikettä, niin meidän soluihimme on kirjoitettu; minä katson olkani yli ja näen, miten Alkukoti vajoaa, hajoaa, lahoaa, haihtuu aamun valoon.

